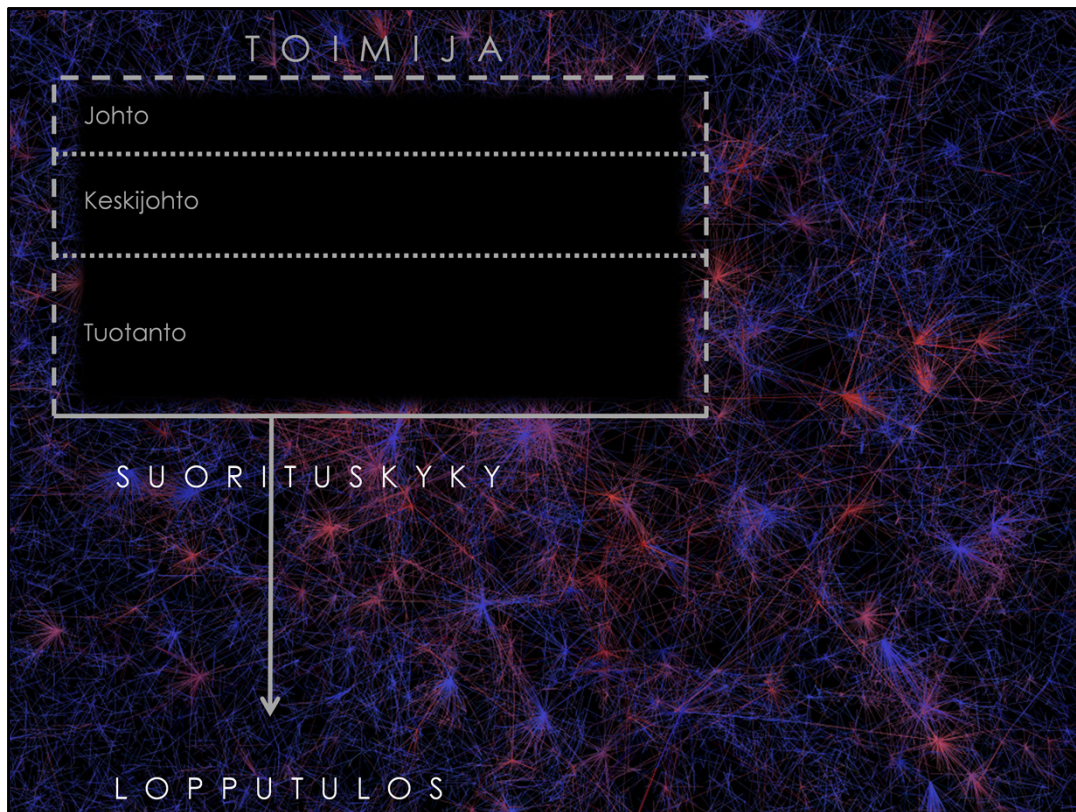

Malli

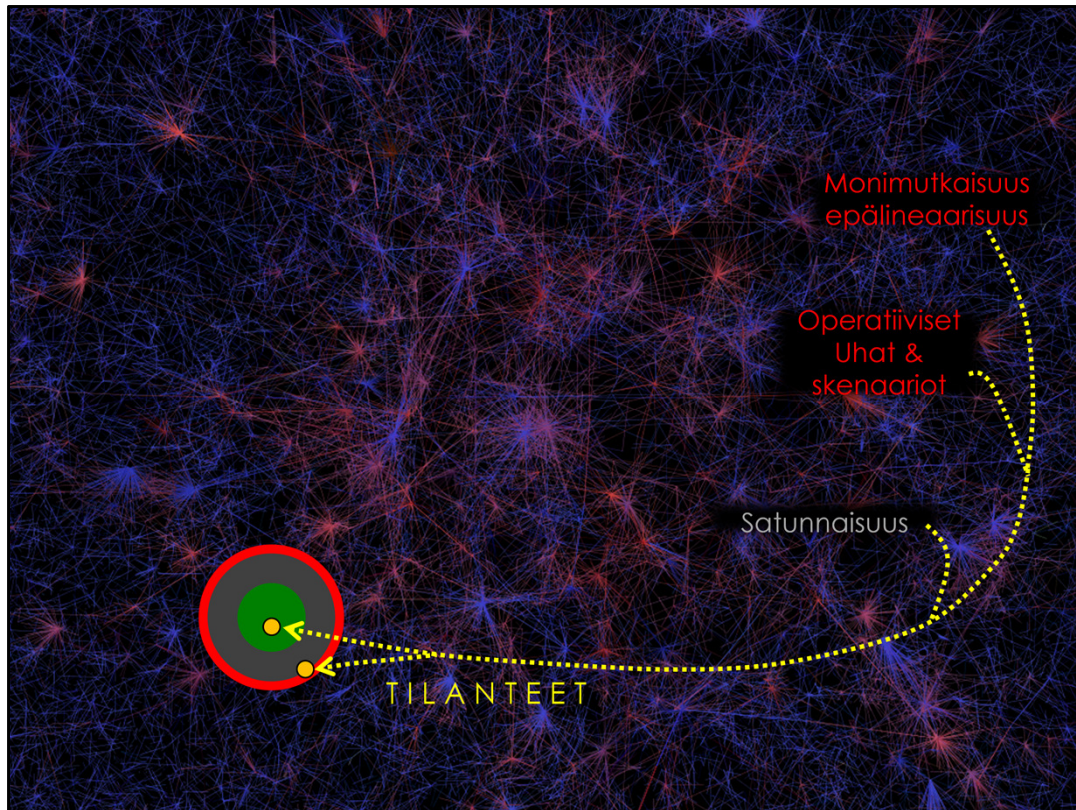
TiTo-projekti

13.11.2014

Mallissa on esitetty yksi toimija toimintaympäristössään. Tausta kuvaa toimintaympäristön monimutkaisuutta (ja sen vuorovaikutuksia). Toimijan rajapinta on avoin – se on altis ulkoisille vaikutuksille, esim. kilpailun luomalle kustannuspaineelle.

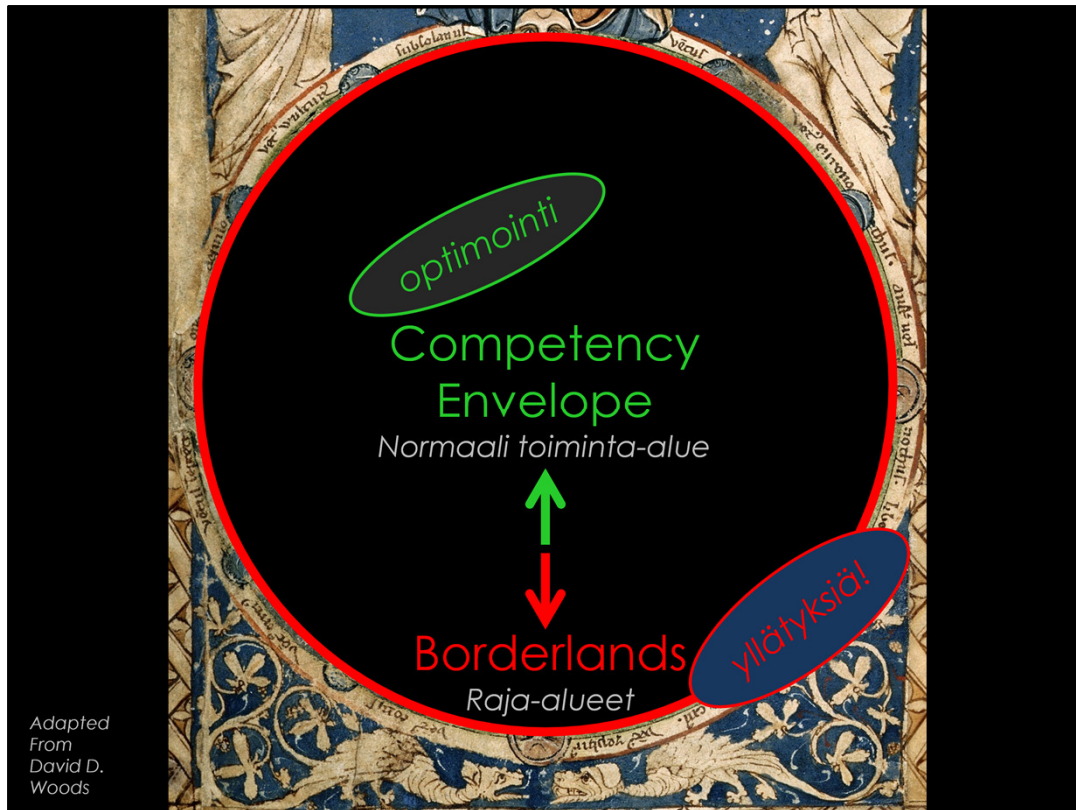
Mallissa käytetään toimijaa, mutta esim. tieliikenteessä jotkin toimijan toiminnoista voidaan ajatella eri organisaatioiden (esim. virastojen) rooliksi, ja jotkin tuotantotason toiminnoista yksittäisen kuljettajan tehtäviksi.

Operaatiossa joudutaan erilaisiin tilanteisiin (keltaiset pisteet). Yleensä ollaan vihreällä alueella, normaalitoiminnassa. Välillä kuitenkin joudutaan osaamis-alueen reunalle (punainen reuna). Tässä viitataan David D. Woods'in esitykseen (ks. seuraava sivu).

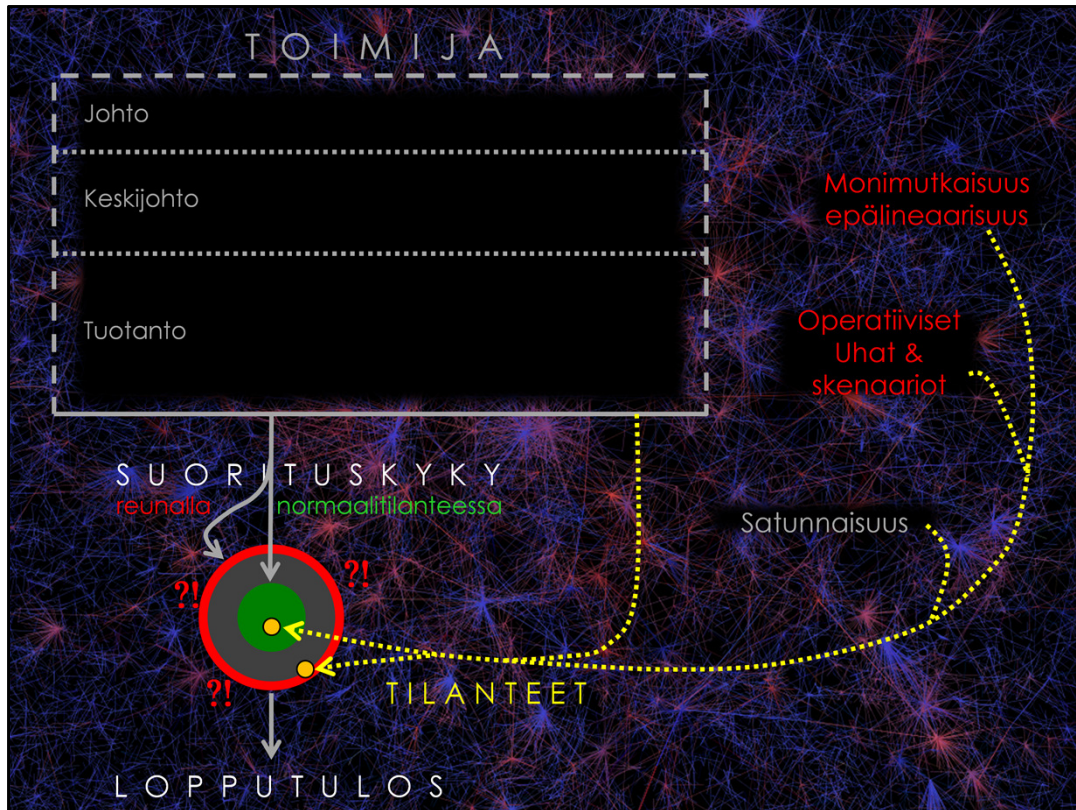
Mallissa on kuvattu niitä tekijöitä, jotka vaikuttavat siihen, millaisia tilanteita voi syntyä. Jokaisella alalla on omat uhkansa ja skenaarionsa. Ilmiöiden monimutkaisuus ja satunnaisuus ovat tärkeitä tilanteita muokkaavia tekijöitä.

Pahimmillaan tilanteisiin sisältyy mm. yllätyksiä, domino-effeektejä, aikapaineita, ristiriitaisia tavoitteita ja epävarmuutta.

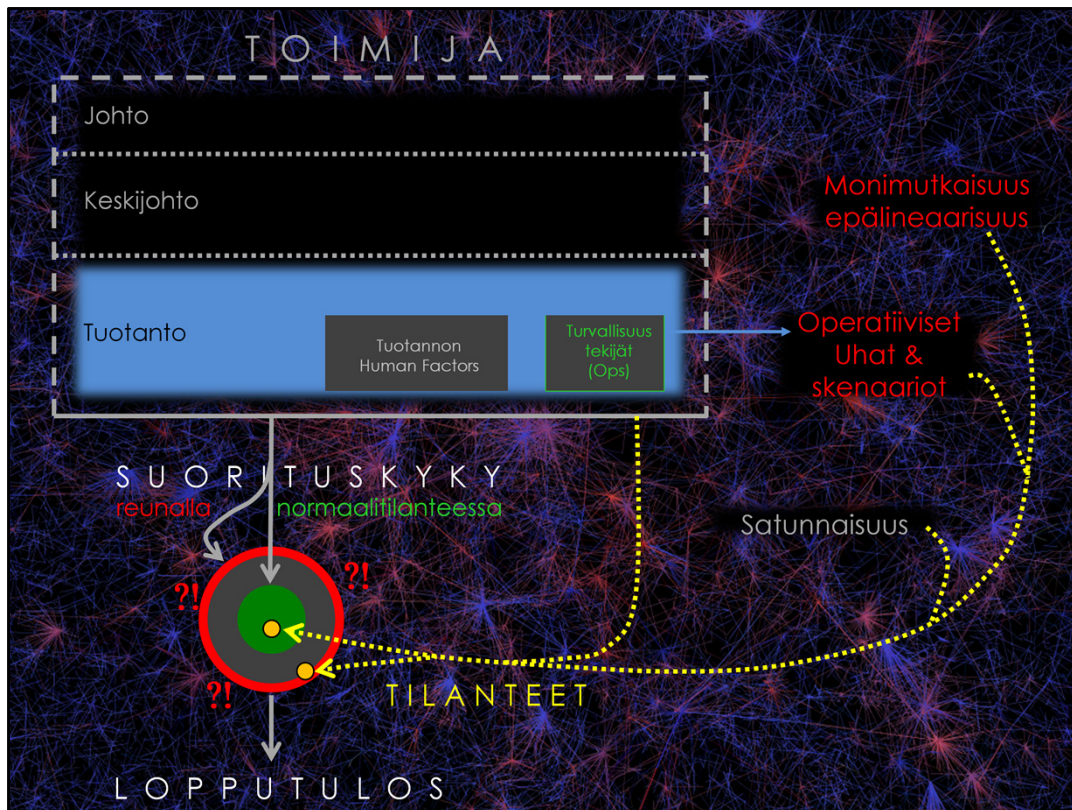
Tilanne-osa suurennettuna.

Tämä asia on käsitelty koulutuksessa "Riskiperusteinen päätöksenteko".

Toimijan täytyy pystyä luomaan hyvä suorituskyky sekä normaalitilanteita että yllätyksiä varten. "?! " merkit reuna-alueella kuvaavat yllätyksiä.

Myös toimijan oma toiminta ja ominaisuudet vaikuttavat siihen, millaisiin tilanteisiin joudutaan ja mitkä vältetään (esim. ennakkoinnin ansiosta).

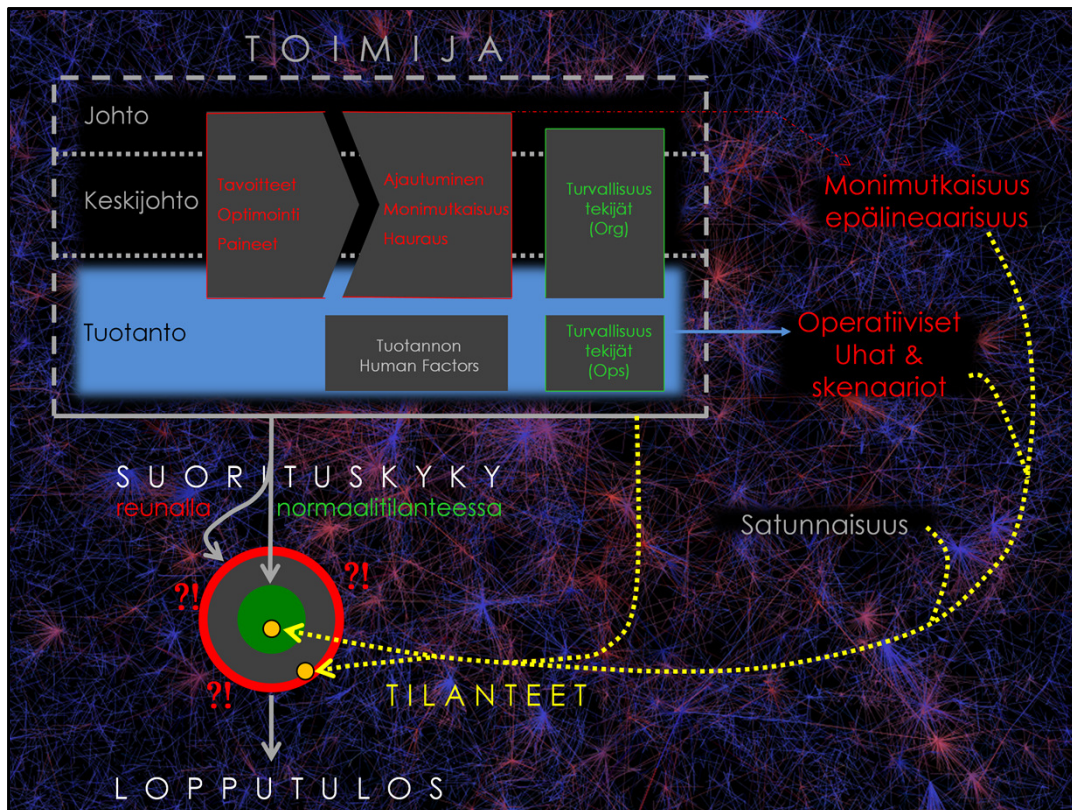

Tuotanto (tai operaatiot) on organisaation se osa, joka suorittaa varsinaisen kuljetustoiminnon (ja siihen liittyvän huollon jne.).

Sen turvallisuutta voidaan arvioida Turvallisuustekijöiden avulla. Jokaista liikennemuotoa varten on luoto omat Turvallisuustekijänsä.

Myös tuotantoon liittyvät Inhimilliset Tekijät (HF) ovat tärkeitä toiminnan ymmärtämisen kannalta. Näitä on käsitelty mallin luonnoksessa.

Se, mitä tuotetaan (esim. laivamatkoja/lentoja) vaikuttaa siihen, millaisia uhkia ja skenaarioita tuotantoon liittyy (sininen nuoli).

Myös Organisaation tasolla voidaan tunnistaa Turvallisuustekijöitä. Ne kuvaavat toimijan kykyä toimia turvallisesti – organisatorisesta näkökulmasta. Kehitetyt organisaatiotason Turvallisuustekijät on lueteltu seuraavalla sivulla.

Käytännössä lähes kaikki organisaatiot ovat alttiita erilaisille paineille, esim. kilpailun ja rajallisten resurssien sekä haastavien tavoitteiden takia. Näillä on tyypillisiä seurauksia:

- Rajat liukuvat ja normaalitoiminta ajautuu alueelle, joka ei ennen pidetty sallittavana. Turvallisuusmarginaalia ”myydään” pienin kerta-annoksina muiden tavoitteiden hyväksi.
- Optimointi johtaa yleensä toiminnan monimutkaistumiseen mm. tietoteknisten ratkaisujen takia. Tällä voi olla seurauksia myös sen suhteen, kuinka vaikeisiin ja monimutkaisiin tilanteisiin joudutaan (punainen katkoviiva).
- Järjestelmää optimoitaessa se tulee herkemäksi häiriöille ja myös turvallisuusmielessä sen hauraus kasvaa.

Mainitut ongelmat tuntuvat organisaation kaikilla tasoilla.

Organisaatiotason Turvallisuustekijät

1. Jatkuva huomion kiinnittäminen operatiiviseen toimintaan ja epäonnistumisen mahdollisuuteen.
2. Asiantuntemuksen ja diversiteetin kunnioitus. Yksinkertaistamisen välttäminen.
3. Organisaatiotason resilienssin vaaliminen
4. Operatiivisen resilienssin vaaliminen
5. Toiminnan peruskompetenssien hallinta kaikilla organisaation tasoilla
6. Toimivat rakenteet ja prosessit sekä jatkuva kyky turvallisuusinvestointeihin .
7. Riittävät resurssit joka tasolla.
8. Turvallisuusasioiden priorisointi tarpeeksi korkealle muihin verrattuna.
9. Toimiva turvallisuusjohtamisjärjestelmä sekä modernit turvallisuuskäsitteet.
10. Hyvä työilmapiiri, -motivaatio ja turvallisuuskulttuuri

Näiden taustoja on selvitetty raportissa "Organisaation turvallisuuden arvioiminen".

Jari Nisula - Risk in Motion S.A.S 2014